

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Hoofddorp

12/09/2019
jaargang 97

nr **50**

Van 1951 tot 1990 wordt de gemeente van Hoofddorp in het ambt gediend door ouderling M.C. de Wilde. Na zijn overlijden, op 27 december 1991, wordt hij in het Kerkblad herdacht en schrijft de kerkenraad onder meer: 'Ouderling M.C. de Wilde is niet meer. Met hem ging de laatste heen van een generatie ambtsdragers. De Wilde mocht ruim 39 jaar de gemeente als ouderling dienen. In al die jaren ging hij talloze malen voor tijdens

de leesdiensten, catechiseerde hij twee geslachten, bezocht hij zeer getrouw en met grote regelmaat onze zieken en was hij er in onze gezinnen, zowel in dagen van blijdschap als in dagen van droefenis. En wie zal zeggen hoeveel werk hij in de binnenkamer met onze gemeente heeft gehad? Nochtans, hij wist dat ook ambtsdragers uitsluitend uit genade zalig worden, op grond van de verdiensten van een Ander'.

Het twisten van de Geest

Het is een aangrijpend getuigenis van de allerhoogste God. De Heere heeft gezien de vermenging van het geslacht van Seth met het goddeloze geslacht van Kain. De wereld vermengde zich met de kerk en de wereld kreeg al spoedig de overhand. Zelfs zodanig dat het God gaat berouwen de mens op de aarde gemaakt te hebben. En nog schenkt Hij genadetijd.

Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met de mens.

Genesis 6:3a

De Heere zal Noach geven als de prediker der gerechtigheid. Nog 120 jaren uitstel geeft de Heere.

Maar: 'Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten'. Twisten! Gods Geest twist dus met de mens, met de mens, die God verlaten heeft en die dood is in de misdaden en de zonden.

Bij het woord 'twisten' denken wij aan twee mensen die het ergens niet over eens zijn en waarbij de een de ander probeert te overtuigen van zijn gelijk. Zo probeert de Heilige Geest de mens te overtuigen van Zijn gelijk, dat het noodzakelijk is tot de Heere terug te keren, Hem te dienen en Hem te vrezen. Want de Heilige Geest ziet dat wij in groot gevaar zijn. Hij waarschuwt daarvoor. Hij dringt er steeds heftiger op aan om te doen wat God in Zijn Woord van de mens vraagt.

Gelukkig als de Geest van God met ons twist. Als Hij ons door middel van de prediking van Gods Woord of door middel van

vele roepstemmen in ons leven wijst op wie we geworden zijn door de zonde. Maar ons ook wijst op Gods heilig recht dat wij door onze zonden geschonden hebben. Dan worden we eerlijk gemaakt voor God en gaan we onze zonden belijden: Ik heb gedaan dat kwaad is in Uw oog. Die Geest werkt door de liefde verbrijzeling van het hart en verootmoediging voor God. Die Geest moet heel wat aftwisten met de mens, voordat hij zich gewonnen geeft. Want verootmoediging en vernedering strijden zo met onze hoogmoedige natuur. En de duivel roept de reuzen (vers 4) tevoorschijn, die de Geest proberen uit te blussen. Onze kanttekenaren zeggen: 'Het waren mensen van groter statuur en meerder sterkte.' Zij overvielen de mensen met wrevel en tirannie, God noch mensen vrezende, waardoor een iegelijk die hen zag het hart als ontviel!

Die reuzen twisten ook vandaag tegen de Geest in met de mens om hem maar rustig te maken en te houden op weg naar het verderf. Maar waar de Geest doorgaat met twisten, blijft er uiteindelijk niets anders over dan de uitroep: Wat moet ik doen om zalig te worden? De Geest blijft twisten net zolang totdat we de waarheid van onze verdoemelijkheid voor God en de weg des behouds in Jezus Christus hebben gevonden.

Tijd van de genade

'Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten'. De Geest zal met dat twisten niet altijd doorgaan. Er komt een einde aan. De tijd van de genade is beperkt tot onze levensduur. In ons teksthofdstuk krimpt Hij die tijd in tot 120 jaar. Nog later zal dit 70 à 80 jaar worden. Dán zal de Geest niet meer twisten, niet meer overtuigend werken, dewijl hij, de mens, ook vlees is, dat wil zeggen: verdorven is. Het sterven van een mens betekent onherroepelijk het einde van de genadetijd. Nóg twist de Geest. Elke keer als u onder het Woord verkeert, twist de Geest met u en roept Hij het u toe: Bekeert u, bekeert u, waarom zoudt gij sterven. Die prediking wordt nog klemmender als Hij ons voorhoudt: Heden, indien gij Mijn stem hoort, verhardt u niet, maar laat u leiden. Morgen kan de Geest al ophouden met twisten.

Nieuw winterseizoen

Als we staan aan het begin van een nieuw

ds. W. Silfhout,
Capelle aan
den IJssel

In dit nummer

4 Commentaar:
Wennen aan het kwaad

8 Abraham
Hellenbroek [2]

20 Onderwaardering
van de Heilige Doop

- 2** Het twisten van de Geest
- 3** Het zien op Jezus in Zijn leven [36]
- 5** Blijven in de lijn van Dordt [2]
- 6** De smartphone op school [2]
- 7** Al deze woorden [36]
- 9** Hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde
- 10** Terug op het oude stekje
- 11** K. Schilder: 'Hier deugt ongeveer niets van'
- 12** Kerknieuws
- 13** Berichten
- 14** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

winterseizoen waarin, als de Heere het geeft, de prediking van het Woord weer zijn voortgang mag hebben, de jongeren van de gemeente op de catechisatie onderwijs mogen ontvangen in de leer die naar de godzaligheid is, op de verenigingen Gods Woord weer zal worden onderzocht en veel andere arbeid zal plaatsvinden, dan twist de Geest. Maar het wil niet zeggen, dat de Geest blijft twisten gedurende het seizoen. Want wat als de Heere van u/jou moet zeggen: dewijl hij ook vlees is, verdorven is, en daarom uw dagen verkort? Al die arbeid die de Heere nog ten koste laat leggen, maakt onze verantwoordelijkheid des te groter. Er is al zoveel mest om onze levensboom gelegd. Laat hem nog dit jaar, deze maand, deze week of misschien slechts deze dag, voordat ik hem uittrek en in het vuur werp!

Onze tekst bevat zo een ernstige waarschuwing voor ons allen om de Heere te zoeken terwijl Hij te vinden is en aan te roepen terwijl Hij nabij is. Maar de tekst bevat niet alleen een waarschuwing, ook een vertroosting. Want er zal een ogenblik komen dat de Geest niet meer twisten zal met hen in wie Hij door genade intrek heeft genomen. Die door Zijn twisten zijn overreed geworden en zich aan de Heere gewonnen hebben gegeven.

Zijn volbrachte werk

Wanneer zal die geest dan niet meer met die mens twisten? Wel, als het volmaakte zal gekomen zijn. Als het lichaam der zonde en des doods zal mogen worden afgelegd. Hier twist de Geest tegen het vlees. Want dat vleselijke bestaan heeft wel de genadeslag gekregen, maar kan nog zo krachtig zijn. Maar daar waar de Geest op grond van het volbrachte werk van Christus de belofte des Vaders maakt: 'Alzo heb Ik gezworen dat Ik niet meer op u toornen of schelden zal', houdt het twisten van de Geest voor een ogenblik op. En al probeert het vlees steeds weer te heersen over de geest, toch komt er een ogenblik dat de Geest voor altijd zal ophouden te twisten, omdat Hij als de Geest der vervulling leidt naar de volkomen vervulling. Dan twisten de Geest en de Bruid niet meer, maar zeggen: 'Kom, Heere Jezus!'

De Geest verwekke door Zijn twistingen die hunkering in het leven van de Bruid.

Isaac Ambrosius

Uit: "Het zien op Jezus" Isaac Ambrosius (uitg. Den Hertog).

Het zien op Jezus in Zijn leven [36]

HOOFDSTUK 4

4. Van de heiligheid van het leven van Christus

Aangaande de heiligheid van het leven van Christus, daarvan zegt ons de apostel dat 'door de gehoorzaamheid van Eén velen tot rechtvaardigen zullen gesteld worden'. Hier is de gehoorzaamheid van Christus en haar invloeiing op ons.

De gehoorzaamheid van Christus is datgene waardoor Hij is gebleven in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen. Merk eens op dat Christus' leven een zienlijke verklaring over Gods wet geweest is. Het bewijs is dit: 'Meent niet dat Ik gekomen ben om de Wet of de Profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen om die te ontbinden, maar te vervullen' (Matth. 5:7). En: 'De Vader heeft Mij niet alleen gelaten, want Ik doe altijd wat Hem behaaglijk is' (Joh. 8:29). Om deze reden wordt Christus in de Schrift genoemd: de Heilige en de Rechtvaardige, en: Uw Heilige (Hand. 2:27), en: de Heiligheid der heiligheden (Dan. 9:24).

Door Zijn dadelijke heiligheid heeft Christus metterdaad voldaan aan ieder deel van Gods wet. Hij heeft in alle geboden Gods gewandeld, Hij heeft volkomenlijk volbracht, beide met gedachten, woorden en werken alles wat de wet Gods geëist heeft. Ik wil noch kan deze gehoorzaamheid van Christus bepalen tot dit laatste jaar van Zijn bediening, want Zijn ganse leven is een gedurig voorbeeld geweest.

1. Nu heeft Hij Zijn liefde geopenbaard in het spijzigen van de hongerigen, zoals eenmaal vijfduizend mensen met vijf broden en twee vissen (Joh. 6:9-11). En op een andere tijd vierduizend mensen met zeven broden en weinige vissen (Matth. 15:34).
2. Nu heeft Hij geopenbaard Zijn zelfverloochening en verachting der wereld, weigerende de aanbiedingen van een koninkrijk, toen het volk ervan overtuigd was dat Hij de Messias was, door het wonderwerk van de spijziging van vijfduizend mensen met vijf broden. Toen wilden zij Hem terstond tot koning maken. 'Jezus dan, wetende dat zij zouden komen en Hem met geweld nemen, opdat zij Hem koning maakten, ontweek wederom op den berg, Hij Zelf alleen' (Joh. 6:15).

(wordt vervolgd)

Wennen aan het kwaad

Toen in de jaren negentig van de vorige eeuw in Den Haag gediscussieerd werd over de invoering van het homohuwelijk was een aantal liberale Kamerleden daar aanvankelijk tegen. Zoiets ging hun toch te ver.

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Zeker als het gaat om huwelijk en seksualiteit werkt de gebrokenheid van het leven door.

Dat was een al te drastische breuk met wat in de loop der eeuwen onder een huwelijk was verstaan. Uiteindelijk kwam het voorstel er wel door, maar van het CDA stemden in ieder geval de meeste parlementariërs tegen. Dat niet alleen de SGP, maar ook het GPV en de RPF (inmiddels samengegaan in de ChristenUnie) tegen het homohuwelijk waren, sprak destijds vanzelf. Een in hun kring gezaghebbend man als prof. dr. J. Douma, had zich in woord en geschrift verzet tegen de aanvaarding van homoseksuele relaties. Dat was overigens een standpunt dat de christelijke kerk sinds jaar en dag had uitgedragen. De Bijbel is daar ook duidelijk over.

Staatssecretaris Blokhuis

Inmiddels zijn we weer wat jaren verder. Van de huidige CDA-politici is nog maar een enkeling principieel tegen het homohuwelijk. Nu is het vooral in de kring van de ChristenUnie een discussiepunt geworden. Bij de opstelling van de beginselverklaring van de partij, nu bijna een jaar geleden, werd voorgesteld om het homohuwelijk te accepteren. Gelukkig wees een duidelijke meerderheid dat af.

Recent was het staatssecretaris Blokhuis die zich openlijk uitsprak voor het homohuwelijk. Mensen die dat zouden willen, gunde hij alle geluk. Hij presenteerde zich als hun bondgenoot en wilde binnen zijn partij het gesprek aangaan over deze zaak. Het afwijzende besluit van vorig jaar zag hij als niet meer dan een tussenstap. Zulke dingen hebben nu eenmaal tijd nodig. Zo zie je hoe in dertig jaar tijd, dus ongeveer in één generatie, standpunten ingrijpend kunnen verschuiven. Niet zomaar over kleinigheden, maar over fundamentele zaken als het huwelijk. Eerst in de wereld, dan in de grote kerken (rooms-katholiek, hervormd en gereformeerd) en vervolgens in de kring van hen die zich als Bijbelgetrouw beschouwen en vaak nog een zekere binding hebben aan de gereformeerde belijdenis.

Slijtage

Een duidelijk voorbeeld helaas hoe allerlei ontwikkelingen in onze samenleving verlopen. Hoe christenen, of mensen die zich daarvoor uitgeven, zich in de loop der tijd steeds meer laten beïnvloeden door de tijdgeest. Er is hier sprake van een voortdurende slijtage, een voortdurende

erosie, van hetgeen het voorgeslacht op grond van de Bijbel heeft voorgestaan en uitgedragen.

Veel kerkleden hebben steeds meer moeite met de Bijbel, als het gaat over homoseksuele relaties of bijvoorbeeld de vrouw in het ambt. Wat daarin staat, botst immers frontaal met wat in onze samenleving tegenwoordig normaal gevonden wordt. Vandaar dat men op allerlei manieren probeert de boodschap van de kerk aanvaardbaar te maken voor de buitenwereld en ook voor kritische mensen, met name jongeren, in eigen kring. De Nederlands Gereformeerde Kerk, waar staatssecretaris Blokhuis toe behoort, is daar een duidelijk voorbeeld van. De Gereformeerde Kerken vrijgemaakt zitten tegenwoordig op dezelfde lijn. Vandaar dat ze nu zonder veel problemen samen kunnen gaan. In de Christelijke Gereformeerde Kerken is er ook een stroming die zich niet meer vinden kan in de voorheen gangbare opvattingen. Ook de evangelische wereld schuift duidelijk op als het gaat om de aanvaarding van homoseksuele relaties. De EO zit tegenwoordig op een heel andere lijn dan vroeger.

Weg groeien

Zo groeien kerk en samenleving steeds verder weg van de Bijbel. Wie daar ten aanzien van huwelijk, homoseksualiteit en de verhouding tussen man en vrouw nog aan vast wil houden, stuit steeds meer op onbegrip en regelrechte aversie. Die loopt zelfs het risico om voor de rechter gedaagd te worden.

Gemakkelijk werkt dat ook door onder ons. Daar moeten we onze ogen beslist niet voor sluiten. Al gauw is men van mening dat je in ieder geval anderen de vrijheid moet geven om hun eigen keuzes te maken. Is dat niet hun eigen verantwoordelijkheid? Het opgeheven vingertje roept toch alleen maar irritatie en verzet op. Daar heb je de kerk weer! Is het niet liefdeloos om allerlei veroordelingen uit te spreken? Dat soort opmerkingen en gedachtengangen kom je ook onder ons tegen.

Zeker als het gaat om huwelijk en seksualiteit werkt de gebrokenheid van het menselijk leven en samenleven door. Maar met dat gegeven mogen we Gods geboden niet terzijde schuiven en leven naar het goeddenken van ons boos en verdorven hart. Voor de ware christen zijn Gods geboden niet zwaar (1 Joh. 5:3). Het is immers een liefdedienst. 'De liefde doet de naaste geen kwaad' (Rom. 13:10). De liefde heeft de naaste ook niet over voor het kwaad.

Belijdenis en Schriftberoep

ds. G. Hoogerland,
Rotterdam-
IJsselmonde

Wat zeggen onze belijdenisgeschriften over de leer van de verzoening? Kort samengevat het volgende:

1. De verzoening tussen God en zondaren berust uitsluitend op de voldoening van Christus, dus de betaling van de schuld door Zijn lijden en sterven.
2. De voldoening van Christus is genoegzaam tot verzoening van de zonden der gehele wereld; als dus alle mensen zouden zalig worden, zou er aan die voldoening niets toegevoegd hoeven te worden.
3. De voldoening van Christus kan alleen worden aangenomen door het geloof. De belofte dat op bekering en geloof het eeuwige leven zal worden geschonken, moet aan allen zonder onderscheid verkondigd en voorgesteld worden.
4. Het is de gans vrije raad, de genadige wil en het voornemen Gods des Vaders, dat de levendmakende kracht van de voldoening zich uitstrekken zou tot alle uitverkorenen, om die alleen met het rechtvaardigmakend geloof te begiftigen, en door hetzelfde onfeilbaar tot de zaligheid te brengen.

Duidelijk is dus dat de belijdenis leert dat de voldoening van Christus zich niet uitstrekt tot alle mensen, maar alleen tot de uitverkorenen. De remonstranten denken daar anders over. Zij leren dat de voldoening gegeven is voor alle mensen.

Gereformeerde Schriftbewijzen

Voor onze leer dat Christus alleen voor de uitverkorenen heeft geleden, hebben wij genoegzame grond in Gods Woord. Let op de volgende Schriftbewijzen:

- In Matthéüs 1:21 lezen we: 'En gij zult Zijn Naam heten Jezus; want Hij zal **Zijn volk** (dus niet alle mensen) zalig maken van hun zonden.'
- In Johannes 10:15 staat: 'En Ik stel Mijn leven **voor de schapen**'. In vers 29 staat er dan van die schapen: 'Mijn Vader, Die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen en niemand kan ze rukken uit de hand Mijns Vaders'. Hier is duidelijk dat de goede Herder Zijn leven niet stelt (in de plaats stelt of borg stelt) voor alle mensen.
- In Hebréeën 2:10 zegt de apostel: 'Want het betaamde Hem, om Welken alle dingen zijn, en door Welken alle dingen zijn, dat Hij, **vele kinderen** tot de heerlijkheid leidende, de overste Leidsman door lijden zou heiligen.'
- Jezus zegt in Johannes 17, het Hogepriesterlijke gebed: 'Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelve gegeven. Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, **die Gij Mij gegeven hebt**'. Zou Christus Zijn bloed hebben gegeven

voor hen, die Hem niet van de Vader gegeven zijn? Kan het Borgwerk van de Middelaar zich verder uitstrekken dan Zijn voorbede?

Remonstrants beroep op de Schrift

Ja, zeggen de remonstranten, maar wij hebben ook onze bewijzen uit de Heilige Schrift, waarop wij onze leer gronden. Daar zijn ten eerste de teksten, waarin het gaat over **de wereld** en waaruit we afleiden dat Jezus' borgwerk voor alle mensen in de wereld volbracht is. Daar zijn ten tweede de teksten, waarin wordt gesproken over **allen** of **alle mensen**. Daaruit concluderen wij dat het heil is verworven voor alle mensen, hoofd voor hoofd.

Het betreft de volgende teksten, die ds. G.H. Kersten noemt. Er zouden nog meer teksten te noemen zijn, maar wij beperken ons maar tot deze:

1. Johannes 3:16: 'Want alzo lief heeft God **de wereld** gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.'
2. Romeinen 5:18: 'Zo dan, gelijk door één misdaad (de schuld gekomen is) over alle mensen tot verdoemenis; alzo ook door één rechtvaardigheid (komt de genade) over **alle mensen** tot rechtvaardigmaking des levens.'
3. 1 Timótheüs 2:4: 'Welke wil, dat **alle mensen** zalig worden, en tot kennis der waarheid komen.'
4. 2 Petrus 3:9: 'De Heere vertraagt de belofte niet (gelijk enigen dat traagheid achten), maar is lankmoedig over ons, niet willende dat enigen verloren gaan, maar dat zij **allen** tot bekering komen.'
5. We willen er nog één tekst aan toevoegen, namelijk 2 Korinthe 5:19: 'Want God was in Christus **de wereld** met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het woord der verzoening in ons gelegd.'

Een vijftal teksten dus, waarvan er twee het woord 'wereld' bevatten en drie de woorden 'alle mensen' of 'allen'. Oppervlakkige lezing van de teksten wekt de schijn dat de remonstranten daarmee goede bewijzen hebben voor hun algemene verzoeningsleer. In het volgende artikel willen wij nagaan hoe we deze teksten moeten uitleggen.

(wordt vervolgd)

'En Ik stel Mijn leven voor de schapen.'

Smartphonegebruik vraagt om samenwerking

Het is ongelofelijk hoe snel jonge kinderen de weg weten op een mobieltje. Ook in onze kerkelijke gezinnen worden kinderen soms een poosje zoet gehouden door op de mobiel van de (groot) ouders even een filmpje te kijken. Ogenschijnlijk(?) onschuldig. Maar anderzijds: 'zo sluipt de gewenning er ongemerkt wel in'.

P.W. Moens,
bestuurder bij de
Vereniging voor
Gereformeerd
Schoolonderwijs

Even spelen met een smartphone blijkt voor velen erg aantrekkelijk. Duidelijkheid is heel belangrijk. Maar een voorbeeldfunctie is dat nog veel meer.

De smartphone heeft in het leven van de meeste volwassenen om allerhande redenen een dominante plaats gekregen: als fototoestel, als middel om de sociale contacten bij te houden, maar ook om te bellen en gebeld te worden. Het toestel is vaak bij of in de hand, soms zelfs achter de kinderwagen... Wat laten we ons opjagen en welk voorbeeld geven we daarmee aan onze kinderen?

Bewustwording is op dit punt dringend nodig. En die start niet met bezinningsavonden, maar met een kritische zelfreflectie van iedereen die met kinderen te maken heeft. Het vraagt ook om het maken van keuzes. Soms is het goed om eens een poos niet bereikbaar te zijn. Als dat antwoord is, natuurlijk.

Ik wenste dat 'het vuur van het eerste uur' van de oprichters van onze scholen meer ervaren en beseft zou worden.

School, kerk, gezin

Naast de noodzakelijke persoonlijke motivatie om bewust met de smartphone (en sociale media) om te gaan, en op dit punt distan-

tie te durven betrachten, vraagt dit ook om een gezamenlijk optrekken van school, kerk en gezin. Oriëntatie begint met gezamenlijke bezinning, niet alleen van degenen die reeds bewust met de smartphone omgaan, maar van állen! Hier ligt een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor onze kinderen, de kinderen van de gemeente. Dit moeten we - onder de bediening van het genadeverbond afgezonderd - meer benadrukken. Zowel de kerk als de school is een (pedagogische) gemeenschap waar gemeenschappelijke waarden en normen functioneren, gedeeld moeten worden, besproken en voorgeleefd worden, en waar zo nodig corrigerend wordt opgetreden. Om dit concreet te maken: Er zou bijvoorbeeld eens een gedeelte van een mansledenvergadering van de kerkelijke gemeente benut kunnen worden om een thema als dit te behandelen. De 'priesters in de gezinnen' zijn dan bijeen en zouden zich hierop gezamenlijk kunnen bezinnen. Het is maar een voorbeeld.

Afspraken maken

Deze gemeenschaps-gedachte functioneerde ook in de school. Het is -zeggen we de Reformatorische Oudervereniging graag na- dan ook belangrijk dat de scholen in de voorbereiding op het smartphone-beleid hier de ouders nadrukkelijk bij betrekken. Er moeten in het belang van het kind duidelijke afspraken te maken zijn tussen de school en de ouders.

Dit blijkt echter, zo constateren we met pijn, in de Biblebelt bepaald niet vanzelfsprekend te zijn. Is het besef van de zegen van het reformatorisch onderwijs aan het verdwijnen? Realiseren we ons de kwetsbaarheid van ons onderwijs in de discussie in Nederland over de vrijheid van onderwijs? Ik wenste dat 'het vuur van het eerste uur' van de oprichters van onze scholen meer ervaren en beseft zou worden. Het was voor mannen als ds. G.H. Kersten, ds. J. van Haaren en ds. D. Hakkenberg, niet alleen een zaak van gebed maar ook van heilige ijver en bereidheid tot samenwerken.

Daarom, een onderwerp als de smartphone of sociaal mediagebruik staat niet op zichzelf. Het zegt iets over hoe we de samenwerking tussen school, gezin en kerk duiden en waarderen. Als er iets essentieel is voor de toekomst van ons onderwijs en daarmee voor het welzijn van onze (klein-) kinderen, is het wel de bereidheid om gezamenlijk onze pedagogische verantwoordelijkheid te nemen. De praktijk van de distantie.

Consistentie en duidelijkheid

Ook reformatorische basisscholen zullen zich moeten bezinnen op hun beleid ten aanzien van het gebruik van de smartphone binnen de school. De Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS) adviseert basisscholen om hier afstemming te zoeken met scholen voor voortgezet onderwijs. Consistentie geeft duidelijkheid. Op steeds jongere leeftijd krijgen kinde-

ren een mobieltje. Veelal gebeurt dit bij de overstap van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs. Het is verstandig om kritisch toe te zien of dit ook werkelijk nodig is en zeker om deze leeftijdsgrens niet naar beneden bij te stellen. Gedurende de basisschoolperiode moet het kind kind kunnen zijn. Daar is geen smartphone bij nodig.

Een laatste maar meest zwaarwegend aspect is het besef dat ons leven in een

wigheidsperspectief moet staan. Als daar besef van is, is er ook de bereidheid om samen onze verantwoordelijkheid voor onze kinderen te nemen en invulling te geven aan wat het Woord ons voorhoudt: 'Vreest God en houdt Zijn geboden, want dat betaamt alle mensen'. Alle mensen, dus zeker ook ál onze leerlingen.

(wordt vervolgd)

RUBRIEK **AL DEZE WOORDEN** [36]

Schaamtegevoel

TIEN GEBODEN VOOR ONS

We hoorden van de eenheid van ons lichaam en onze ziel. Ook over het scheppingsgegeven van de verscheidenheid van mannelijk en vrouwelijk en hoe de verhouding tot God haar weerslag heeft op de verhouding tot onze naaste. In dit verband dus tussen man en vrouw. Hier komt het schaamtegevoel aan de orde.

Op het element van schaamtegevoel willen we nu ingaan. Dit heeft namelijk alles te maken met de eis van het zevende gebod. Om rein en heilig voor God te leven. Binnen het huwelijk of daarbuiten. Om de eigenheid en intimiteit van het lichaam van een ander te respecteren.

De hoogste Leraar heeft ons voorgehouden bij zaken rond het zevende gebod terug te gaan naar de bronnen, naar Gods oorspronkelijke bedoelingen. Juist omdat er onder invloed van het omringende heidendom zoveel verschuift en niet meer aangevoeld wordt. Dat bewijzen het Oude en het Nieuwe Testament. Dat bewijst helaas zelfs het leven van Gods kinderen van alle tijden. Ze blijken ook kinderen van hun tijd te zijn, als Gods Geest hen niet in

teerheid doet leven bij het gebod: Gij zult niet echtbreken. Met alle droeve gevolgen van dien. Voor hun eigen geestelijk leven, in het bedroeven van de Geest en het verachten in de genade. Maar ook de dóórwerking daarvan in hun nageslacht, dat weggezogen wordt in het (zedeloze) heidendom.

De hoogste Leraar vraagt ons daarom, net als in Mattheüs 19:4 toen er gemakkelijk en verschillend over huwelijk en echtscheiding gedacht werd: 'Hebt gij niet gelezen, Die van den beginne de mens gemaakt heeft, dat Hij hem gemaakt heeft mannelijk en vrouwelijk?'. Christus bedoelt: ga voor je normering steeds terug naar Genesis. Terug naar de oorsprong. Daarom gaan we met jou terug naar Genesis 2:18-25: De sluiting van het eerste huwelijk (vers 22 en 23). Gods inzetting voor alle tijden (vers 24). De lichaamsbeleving van man en vrouw (vers 25). Opvallend dat daar uitdrukkelijk staat: 'En zij waren beiden naakt, Adam en zijn vrouw; en zij schaamden zich niet'.

Het laatste over de staat der rechtheid. Een mannelijk lichaam en een vrouwelijk lichaam, zonder kleren aan. Samen in zuiverheid van gevoelens ten opzichte van elkaar. Dat hoorde dus duidelijk ook bij: 'En zie, het was zeer goed'. Kanttekening 51 wijst hier terecht op de eenheid van lichaam en ziel. Voor God en elkaar zijn ze

rein, in liefde en vertrouwen.

Wat veelzeggend, dat we direct na de val (Gen. 3:7) lezen: 'Toen werden hun beider ogen geopend, en zij werden gewaar dat ze naakt waren; en zij hechtten vijgenboombladeren...'. Het hart is niet meer recht voor God. De begeerten zijn niet meer zuiver, maar vervuld met zelfzucht en hebzucht. Om over erger maar te zwijgen. De bliken getuigen daarvan. Het gevolg? Zich (weg) schamen, de drang om dit onzuivere te bedekken. Vanbinnen is het niet zuiver meer, daarom vanbuiten ook niet. Voor God is het niet recht meer, daarom voor elkaar ook niet meer.

Hier lezen we dus over schaamtegevoel, waarover we willen nadenken. Vooral ook omdat de uitdrukking 'kuis en ingetogen' (HC, 108) wat meewarig wordt uitgelegd als preuts en krampachtig, om niet te zeggen: gefrustreerd. Daarom blijkt het zo nodig om te weten wat de Schrift op twee centrale momenten hierover zegt. In navolging van de Zaligmaker vraag ik je met nadruk: heb je deze grond-leggende teksten goed gelezen? Dit met het oog op de eis van het zevende wetswoord: om reinheid te betrachten. Daarbij is je geweten en het daarmee samenhangende schaamtegevoel van groot belang. Schaamtegevoel hoort immers bij zondebesef.

v. A.

Een befaamd catechiseermeester

ds. J. Schipper,
Scherpenzeel

Hellenbroek is onder ons vooral bekend geworden door zijn vragenboekje, dat nu nog steeds (aangevuld met wat uitleg van begrippen en voorbeelden) gebruikt wordt door onze jeugd.

Hellenbroeks eerste gemeente werd Zwammerdam.

W e hebben de vorige keer gezien dat er door de eeuwen heen wel kritiek op het vragenboekje geleverd is, maar het heeft de tand des tijds toch doorstaan. We gaan nu nog wat verder in op zijn persoon. Wie was Hellenbroek?

Studie

Abraham kon goed leren en kreeg een gedegen opleiding in de klassieke talen, maar ook in retorica, filosofie, letterkunde en geschiedenis. Dat onderwijs in Amsterdam was in die dagen overigens doorrenkt van de cartesische methode. Die methode is genoemd naar René Descartes (1596-1650), de grondlegger van het rationalisme. Descartes is bekend geworden door de uitspraak: 'Ik denk, dus ik besta'. De cartesische methode kenmerkt zich door het zoeken naar zekerheid door systematisch aan alles te twijfelen. Dan houd je alleen dat over, zo redeneerde men, wat noodzakelijk waar is. Gelukkig is Hellenbroek niet aan het twijfelen gebracht: hij werd geen cartesiaan, maar een overtuigd voetiaan. Hoewel hij zich breed bleef oriënteren, koos hij voor een studie theologie aan de Universiteit van Leiden, waar hij in 1682 afstudeerde.

Predikant

In die tijd waren er weinig vacante gemeenten, zodat Hellenbroek nog vijf maanden moest wachten, voordat er een beroep op hem werd uitgebracht. Zijn eerste gemeente werd (het kleine) Zwammerdam, een dorp tussen Alphen aan den Rijn en Bodegraven. Het was nog maar tien jaar geleden dat de Franse troepen op hun terugtocht uit Holland in Zwammerdam op gruwelijke wijze tekeer waren gegaan. Hellenbroek deed intrede met de woorden uit Jesaja 40:6, die ook al weer benadrukken de vergankelijkheid aan deze zijde: 'Een stem zegt: Roep. En hij zegt: Wat zal ik roepen? Alle vlees is gras en al zijn goedertierenheid als een bloem des velds'. Aan het einde van zijn intrededepredikatie spreekt hij de wens uit de zondaren geen kussens onder de oksels te naaien en 'vrede, vrede' te roepen, als er het gevaar van een eeuwige verdoemenis voor ogen is. De periode in deze gemeente is voor Hellenbroek van persoonlijk belang geweest: hij mocht door genade veel geestelijke lessen ontvangen. In 1691 nam hij afscheid en vertrok naar Zwijndrecht. Daar heeft hij slechts drie jaar gediend. Een aangename periode was dit niet voor hem. Hij ondervond veel

tegenstand tegen het Woord. Dat was ook de reden waarom hij in zijn afscheidspreek zei, dat hij meer een Boanerges dan een Barnabas was geweest.

In 1694 verbond hij zich aan Zaltbommel, maar al na acht maanden preekte hij daar voor de laatste keer: 'De genade zij met al degenen, die onzen Heere Jezus Christus liefhebben in onverderfelijkheid' (Ef. 6:24). Zo nam hij afscheid van deze bedroefde en beproefde gemeente, die echter nog in hetzelfde jaar verblijd werd met de komst van ds. Petrus Immens, de schrijver van "De Godvruchtige Avondmaalganger". De wolkolom trok voor Hellenbroek op naar Rotterdam. Daar had hij een groot aantal mensen onder zijn gehoor. Daar ook verkreeg hij collega's als Wilhelmus á Brakel en Jacobus Fruytier. En in de grote kerk in de Maasstad zal zeer waarschijnlijk ook de toen nog jonge Alexander Comrie (1706-1774) gezeten hebben. Een feit is dat Hellenbroek ook meermalen voorging in de gemeente van Woubrugge, toen deze, na het overlijden van haar voorganger ds. C. Blom, vacant was. Dat was dus in de periode voordat Comrie zijn intrede deed in Woubrugge. Met instemming haalt Comrie ook Hellenbroek aan in zijn "Leerredenen", wanneer het gaat om de exegese van een tekst uit het Hooglied.

Grote ijver

Met grote ijver is Hellenbroek in Rotterdam, zijn laatste gemeente, werkzaam geweest. Naast de gewone diensten op zondag hield hij wekelijks oefening in het stadsweeshuis, waren er samenkomsten met Gods volk en maandelijks bidstonden. De pastorale bezoeken, alsmede het catechiseerwerk leden daar niet onder. Veel tijd heeft hij ook in de studeerkamer doorgebracht. Zijn preken en zijn geschriften leggen daar getuigenis van af. Hellenbroek heeft veel preken uitgegeven. De stof behandelde hij eerst in de gemeente. Daarna werkte hij de preek (uitgebreider) uit op schrift. De toepassing werd dan wel wat korter. In die gedrukte preken, waarin 'de uitleggingen meest ruimer uitgebreid' zijn en 'de toepassingen veel korter' vallen de niet weinige citaten in het Grieks of Latijn op. Verder blijkt dat Hellenbroek ook het Hebreeuws uitnemend onder de knie had. Zelfs kom je hier en daar verhalen uit de Griekse oudheid en de mythologie tegen. Om al die geleerddoenerij is Hellenbroek nogal eens bekritiseerd. Maar hij verdedigde zich door te zeggen dat er dan voor iedereen wat te vinden was. (wordt vervolgd)

Hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde

Voordat we naar Schiphol vertrokken, bogen we nog een keer onze knieën om de Heere te vragen om bewaring. Gods Woord ging open bij Psalm 8. Wat trof ons dat laatste vers: 'O HEERE, onze Heere, hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde'. Van die heerlijkheid mochten we iets zien en proeven in Canada en Amerika.

ds. A. Verschuure,
Capelle a/d IJssel

Op donderdag 22 augustus vertrokken we samen met onder meer ds. A.H. Verhoef naar Canada. Al tijdens de reis zagen we boven de wolken iets van de heerlijk des Heeren in het rijk der natuur. Ruim 10 kilometer boven de grond mochten we als broeders met elkaar spreken over die heerlijke Naam die waarde krijgt in de stikdonkere nacht van het verloren zondaarshart.

In St. Catharines kwam onze broeder thuis in een gemeente vol rouw en verdriet. Een jongetje van twee jaar was verdronken. Zo kwamen we de eerste dag al in een sterfhuis. Ook bezochten we de oude overgrootmoeder van het jongetje. Zij mocht te midden van alle smart spreken van het genadewerk des Heeren in haar ziel. In de dagen daarna mochten we meerdere kinderen des Heeren ontmoeten. Wat was het ons soms wonderlijk te moede als we, ondanks de taalverschillen, mochten vernemen dat de Heere ook hier Zijn Kerk heeft en dat dezelfde ene taal van het Schriftuurlijk-bevindelijk leven gesproken mocht worden. Wat geeft dat verbondenheid naar de ziel. Wat deed ons dat smaken: Hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde.

Trouwdienst

Op vrijdag maakten we een trouwdienst mee. Het bruidspaar was deels familie van het jonge gezin dat in diepe rouw was gedompeld. Wat kreeg onze broeder Verhoef van de Heere een gepast woord te spreken door vanuit Prediker 3 te wijzen op een tijd om te wenen en een tijd om te lachen. Op deze bruiloft waren verschillende van Gods kinderen en ambtsdragers aanwezig. Uit alles bleek zo de zorg des Heeren en dat Zijn Naam heerlijk is op de ganse aarde.

Zondagmiddag mochten we zelf voorgaan in St. Catharines. Tijdens de avonddienst preekten we in Brant County. Hoewel we spraken in het Nederlands, waren er velen opgekomen. En wat is het groot, al ken je elkaar niet, dat je mag ervaren dat de Heere ruimte geeft in het preken en dat er afnemers zijn. Ook die dag bleek de waarheid van Psalm 8: Hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde.

Maandag werd het jongetje begraven. Wat was het een wonder dat de Heere de mond van broeder Verhoef op het graf losmaakte en dat hij mocht spreken dat er bij God vandaan een goede boodschap mag zijn.

Naast hem waren er meerderen van Gods volk die mochten getuigen dat deze kleine jongen nu als een lammetje in Jezus' schoot gedragen wordt (Jes. 40:9-11). Wat kreeg voor onszelf dat woord uit Psalm 8 betekenis, dat de Heere uit de mond der kinderkens en der zuigelingen Zijn sterkte grondvest. Daar, op dat kleine kerkhof in dat grote land, werd een koningskind begraven. Is het dan niet waar: 'O, HEERE, onze Heere, hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde'.

Wat bleek de heerlijkheid van Zijn Naam ook in het rijk der natuur toen we stonden bij de machtige Niagarawatervallen, bij het regelmatig zitten aan het grote Ontariomeer achter de pastorie van St. Catharines, maar ook toen we de zeven uur durende autorit maakten door de natuurgebieden van Canada naar de Amerikaanse gemeente van Franklin Lakes.

Theologische School

We bezochten onze oude broeder Vogelelaar in Clifton en mochten aanwezig zijn bij de opening van het schooljaar van de Theologische School. Twee jonge broeders, J.R. Slingerland en P. Kleijer, worden daar opgeleid om straks Zijn heerlijke Naam te mogen gaan verkondigen. Ds. H.D. den Hollander opende met Psalm 34:7 en ds. P. van Ruitenburg hield een leerzame openingsles. Hij benadrukte dat, als het over Gods Woord gaat, we altijd biddend moeten zoeken naar de zin en mening van de Heilige Geest.

Hoe bleek ook Gods heerlijke Naam op de ganse aarde tijdens het bijwonen van de bevestigings- en intrededienst van kandidaat H. de Leeuw in Franklin Lakes, het uiteindelijke doel van onze reis. De Heere gaat door met Zijn kerkvergaderend werk. Wat mocht onze jonge broeder, nadat hij in de middag bevestigd was door zijn vader, met bewogenheid zijn gemeente voorhouden dat de Heere naar Zijn welbehagen, hem zond opdat verloren schapen van het huis Israëls tot eer van Zijn Naam zullen getrokken worden.

Vrijdagmorgen 29 augustus mochten we weer veilig aankomen op Schiphol. Het was een reis vol indrukken, vooral over de heerlijkheid van Zijn Naam op de ganse aarde.

De vraag blijft over of wij onze naam, vloekwaardig Adamskind, al leerden kennen door Gods Geest en of die heerlijke Naam, Jezus, al waarde kreeg voor onze ziel op reis naar de eeuwigheid.

Kerkgebouw te
Franklin Lakes.

Terug op het oude stekje

Maandag 2 september was het weer zover. Het is een goede traditie dat op de eerste maandag van deze maand de predikanten van onze gemeenten elkaar ontmoeten aan de Boezemsingel. Een broederlijke ontmoeting, zonder kerkrechtelijke status.

Daarom togen ongeveer 55 ambtsbroeders naar Rotterdam. Bij wijze van uitzondering werd de bijeenkomst in 2018 in Gouda gehouden. Maar de verbouwingswerkzaamheden aan de Boezemsingel zijn inmiddels zover gevorderd dat we weer op de bekende plaats konden samenkomen. We zijn dus 'op het oude stekje teruggekomen', zoals ik iemand hoorde zeggen. Onze geliefde broeder Bal heeft er, samen met zijn vrouw en zoon Raymond, weer(!) alles aan gedaan om uitstekend voor ons te zorgen. Er is onder de koffie en tijdens de maaltijd veel gelegenheid om elkaar te ontmoeten. Een gelegenheid als deze is er maar éénmaal in een jaar. Daarom moeten we daar heel zuinig op zijn! Deze pagina is bedoeld om onze lezers enigszins een indruk van dit broederlijk samenzijn te geven. Jaren geleden is ds. G.H. Kersten hiermee begonnen. Hij zag er de noodzaak en de waarde van in. En dat blijkt steeds weer!

Heilig Avondmaal

De gastheer is de oudste dienstdoende predikant, ds. L. Blok. Hij laat tot opening Psalm 119:17 zingen: 'Leer mij, o Heer', de weg door U bepaald'. Dit jaar willen we met elkaar nadenken over het Heilig Avondmaal. Met het oog daarop leest de voorzitter 1 Korinthe 11:17-34. Samen bidden we voor de zaken, die ons samenbrengen en samenbinden. Blijde en droeve zaken. Dertien broeders hebben zich afgemeld. Het aantal aanwezigen is gelijk aan vorig jaar. Er is dit keer zelfs één zuster aanwezig. Mevrouw Golverdingen vergezelt haar man, bij wiens 40-jarig ambtsjubileum wordt stilgestaan. Ook bij de jubilea van ds. A.B. van der Heiden (40 jaar), ds. L. Blok (50 jaar), en de predikanten ds. M. Karens, ds. W. Silfhout en ds. A. Vermeij (25 jaar). Kerkrechtelijk hoort de afwezige ds. A.T. Vergunst ook bij de laatste jubilarissen. De voorzitter spreekt hartelijke woorden aan hun adres. Ds. Al-Chalabi krijgt gelegenheid om mede

te delen, dat hij op 13 februari 2020 in het huwelijk hoopt te treden met Joanne van Tuijl uit Gameren. Ds. Hogchem zal dit huwelijk in Opheusden kerkelijk bevestigen.

Twee lezingen

Ds. B.J. van Boven heeft veel werk gemaakt van het deelthema: Het avondmaalsformulier. Als leidraad heeft hij gekozen voor de verklaring van dit formulier uit 1761 door Jac. van Houte, een diaken uit Zierikzee. Onze broeder uit De Valk-Wekerom neemt ons mee door deze diepgravende uitgave aan de hand van een overzichtelijke samenvatting. Vanaf het eerste woord 'geliefden' tot met name de zelfbeproeving: tot troost gegeven, daartoe aangespoord, de inhoud ervan, het doel ervan, en waarom die zo nodig is. Vervolgens gaat hij met ons de drie stukken langs.

Ds. G. Clements neemt de tweede lezing rond het thema op zich: de functie van de wet en het Heilig Avondmaal. Hij vult het geheel vooral met zeer waardevolle citaten uit Luthers uitleg van de Galatenbrief.

Tenslotte

Voordat we uiteengaan wordt nog geïnfomeerd naar mogelijke onderwerpen voor volgend jaar. Genoemd worden onder meer: Gods beloften, de prediking ervan, en het doopformulier. De voorzitter zal samen met de secretaris-penningmeester, ds. C. Hogchem, daarover uiteindelijk een beslissing nemen. Ds. B. van der Heiden besluit met ons deze goede dag.

v. A.

K. Schilder: 'Hier deugt ongeveer niets van'

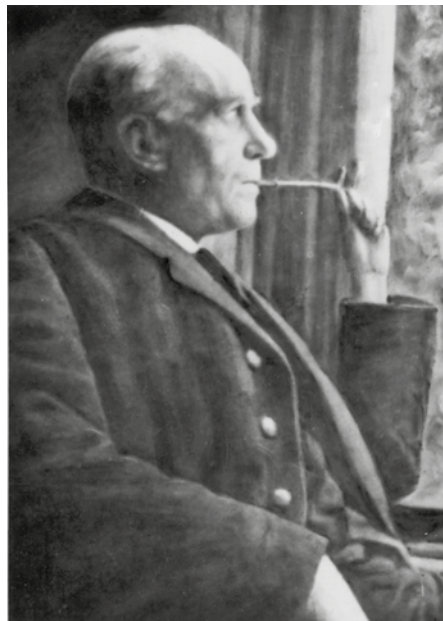
Veel geschriften van Engelse en Schotse schrijvers werden al in de zeventiende en achttiende eeuw in het Nederlands vertaald. Maar van Andrew Gray (1633-1656) verschenen pas in de twintigste eeuw Nederlandse vertalingen.

A. Bel,
Vlaardingen

In 1923 vertaalde C.B. van Woerden sr. twee boeken van Gray. Een jaar later verschenen nog twee vertalingen. Over "De geestelijke strijd en de geestelijke vergenoeging" schreef ds. W. den Hengst in De Saambinder van 24 juli 1924 het volgende: 'Andrew Gray is bij ons volk geen onbekende meer. Een tweede Hugo Binning, en evenals deze vroeg ingezameld. Hij was een brandende en lichtende kaars, die slechts twee jaar in de Kerk van Schotland geschenen heeft. Ik beveel dit zijn werk zeer aan. Wie van hem gelezen heeft: "De verborgenheid des geloofs ontsloten, Grote en dierbare beloften en Bestuur en aansporing tot waarneming van de plicht des gebeds", die zal, zo zijn middelen het toelaten, ook "De geestelijke strijd en de geestelijke vergenoeging" bestellen en met blijdschap kennismaken van Van Woerdens voornemen om nog eenmaal een geschrift uit de nalatenschap van Gray ter perse te leggen'.

Gray was nog niet zo ver als wij

Wie ook een recensie over dit boek schreef, was de gereformeerde predikant K. Schilder. Later werd hij de voorman van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt. Maar die recensie in 'De Reformatie' zag er heel anders uit: 'Over het geestelijk leven kunnen wij met behulp van de psychologische gegevens van de nieuwere tijd onze leer des heils veel beter en dieper uitwerken dan deze Glasgowse dominee in zijn dagen vermocht. Bovendien is het dan nog

Vertaler C.B. van Woerden sr. (1860-1932).

veel meer 'ontdekkend' ook. Hier deugt ongeveer niets van. (...) Hier zijn 'waarheden' genoeg, maar 'de waarheid' wordt vaak niet gezien; ten dele omdat de schrijver te weinig let op grote lijnen der openbaring, ten dele omdat hij in zijn dagen nog niet zo ver was als wij. Voorts zijn hier tien preken over drie teksten: dus zijn er minstens zeven die niet deugen, en, als ge goed kijkt, tien. (...) Voeg daarbij dat ik herhaaldelijk stuitte op allegorie, die willekeurig of onjuist was, op slechte vertalingen, slecht Nederlands, vals vernuft, verouderde termen, wijdlopiegheid, slechte exegese van

bijbelplaatsen, gebrek aan systeem in de behandeling - en ge beklaagt de mensen, die denken dat de twintigste eeuw geen beter kost voor hen heeft dan deze'. Naast het boek van Andrew Gray recenseerde Schilder ook een boek van de roomse Karel van den Oever, "Geestelijke peilingen". Hij was er vol lof over: 'aller merkwaardigst en fris, fris én: eerlijk'.

Onbegrijpelijk

Ds. G.H. Kersten reageerde in De Saambinder van 23 april 1925 zeer verontwaardigd. 'Opmerkelijk! Een rooms boek: *aller merkwaardigst en fris, fris én: eerlijk*. En de preken van de beroemde Gray: *'hier deugt ongeveer niets van, de waarheid wordt vaak niet gezien'*.

Onbegrijpelijk dat een 'gereformeerde' dominee zo schrijft. Dat ik dat niet begrijp zit 'm natuurlijk daarin dat ik tot die beklagenswaardige wezens behoort die denken dat 'de twintigste eeuw geen beter kost voor hen heeft dan deze', en die de oude schrijvers liever, veel liever lezen dan velen van deze tijd, ook al noemen zij zich gereformeed. (...)

Men is verbeterd op de oude gereformeerde Hollandse en Schotse schrijvers, men heeft de droeve moed te beweren dat men over het geestelijk leven nu 'onze leer des heils veel beter en dieper uitwerken kan. (...) Ik moet van die roomse lectuur *niets, absoluut niets* hebben. Ze is mij een *ergeris*. De roomse zuurdesem moet geweerd worden. (...) Lees de goede oude schrijvers, lees ook Andrew Gray, lees Boston, Erskine, Comrie, Justus Vermeer, Van der Kemp, Brakel, heb uw geld te lief voor de prullen van deze tijd die op de boekenmarkt geworpen worden, maar onderzoek voor uzelf *de oude schrijvers* en leer uw kinderen ze hoog te houden. Dat onderzoek zal ons onze verwaterde tijd doen kennen en de breuken ontdekken, en ons nopen tot de levende, bevindelijke, zielvoedende waarheid weder te keren'.

Er kwam een felle reactie van ds. Schilder, nogal sarcastisch van toonzetting. Ds. Kersten heeft hier niet meer op gereageerd.

Ds. Schilder had het over 'slechte exegese'. Een hervormd predikant gaf eens na een preek van ds. P. Honkoop sr. zijn mening. 'Als ik eerlijk ben, heeft hij voor exegese een drie'. Maar hij liet erop volgen: 'Maar voor zijn Christusverkondiging heeft hij een tien plus'. Dat was dus wel wat anders dan wat Schilder zei.

(wordt vervolgd)

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Genemuiden,
ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum;
Te Lethbridge (Alberta, Canada),
ds. H. Hofman te Kalamazoo (Michigan, Verenigde Staten);
Te Middelharnis, ds. G.J.N. Moens te Lisse.

INTREDE KAND. VAN NIEUW AMERONGEN IN GOES

Op woensdag 21 augustus werd onze gemeente verblijd met de bevestiging en intrede van kandidaat G.P. van Nieuw Amerongen. De bevestiger, ds. J.M.D. de Heer, preekte over 2 Korinthe 5:20a: 'Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege'. Het thema 'Gezanten van Christuswege' kreeg vervolg in: Christus, de Gezant van God, en: de prediker, een gezant van God.

Dienaren zijn gezanten van Christus, Hij staat centraal. Tegen het zwart van de zondeval vond Christus' eeuwige borgstelling plaats. Wie kan bevatten wat Christus droeg in Gods toorn over de zonden? In de prediking wordt Hij uitgestald onder zondige mensen. Vanwege de zeven sterren in Zijn rechterhand komt er ruimte om te dienen. Maar persoonlijke omgang met Hem is onmisbaar.

De grondtekst is tweeledig: met oog op de zaak van Christus, én gezonden in plaats van Christus. Christus op de voorgrond! Een ambassadeur is geroepen om alles te doen in het belang van zijn vaderland. Dienen van Christus' zaak vraagt veel, vooral tijd aan Gods genadetroun en graven in Gods Woord. Een trouwe gezant wordt gekenmerkt door ernst, oprechtheid, gerichtheid op Gods eer en het heil van zondaren; soms bestraffend, soms liefdevol vertroostend, nodigend tot de heilsfontein Christus. Christus' beeld wordt in hem zichtbaar.

'Alsof God door ons bade', dat kenmerkt de boodschap. Een volkomen Zaligmaker openbaart Zich aan een afgekeurde dienaar. Gods getuigenis legt bijzondere verantwoordelijkheid op Gods knechten en de gemeente. Wie de boodschap verwerpt, verwerpt Christus. Anderzijds is het merkbaar in de prediking wanneer Gods kinderen hun dienaar bij de Heere kwijt kunnen. Het doel is bereikt als de grote Godsgezant Zijn Koninkrijk

aan Zijn Vader zal overgeven.

Daarna zong de gemeente de kandidaat -gekniel onder een geopende Bijbel- Psalm 95:3 toe. Naast de bevestiger namen ds. C. van Krimpen, ds. P. Mulder, ds. G. Clements, ds. C.A. van Dieren, ds. A.H. Verhoef en ouderling C. Hoogerland aan de handoplegging deel. Hierna sprak de bevestiger de nieuwe predikant, familiebetrekkingen, kerkenraad en gemeente toe.

De tekst voor de intredeprek (Hebr. 6:7, 8) werkte ds. Van Nieuw Amerongen uit als: 'Gods akkerwerk in dagen van verval'. Hij onderscheidde drie gedachten: De bewerking die de aarde ondergaat, de werkzaamheid die de aarde heeft, en de uitwerking die het op de aarde geeft.

In de Hebreënbrieff beschrijft een gezant zijn zorgen. 'Afvallig geworden zijnde...', dus moedwillig geheel afgefallen. De brief waarschuwt tegen afval in de laatste dagen. Twee akkers lijken op elkaar. Maar de ene geeft onkruid en de andere vrucht. Woord en Geest bewerken die vrucht. In de gemeente zijn meerdere gezanten geweest, voor elk was er werk. Het bebouwen van de akker doet pijn als de ploegschaar erdoor gaat. Soms ligt de akker lang braak, op Gods tijd wordt er weer gezaaid. De oogst wordt soms in één dag afgemaaid, de vrucht is tot eer van de landman.

De sappen uit de wijnstok bewerken innemende vruchten van bekering en geloof. Er zijn ook zorgen (in de kerk; doornen en distels; tekenen van het kwade. Maar volgens Jesaja's profetie is levensvernieuwing mogelijk. Dorstige zielen worden genodigd tot de wateren, die in Christus zijn. Als -door het eisende recht heen- het vaderhart Gods in Christus wordt ontsloten, dan is dat een grote zegen.

De akker wordt opnieuw bewerkt. Wellicht wil de Heere werken onder jonge mensen. Anderzijds is er een groot gevaar in doorbreken; in zonde of in een godsdienst die niet uit God is. De apostel legt een fundament, zodat hij naar de ambten en de persoon van Christus heen werkt.

Ds. Van Nieuw Amerongen bedankte allen die bij opleiding, overkomst en bevestiging betrokken waren; en zijn familie en gezin. Er volgden toespraken door C. van Krimpen (classis Goes, PS Zuid), ds. G.J.N. Moens

(curatorium), student P.C. Vlot (studenten), wethouder A.B. van der Reest (gemeente Goes) en C. Hoogerland (Geref. Gemeente Goes). Tenslotte werd hem staande Psalm 122:3 toegezongen. Het was een indrukwekkend moment toen ds. Van Nieuw Amerongen voor de eerste keer de zegen op de gemeente legde.

G. Geijtenbeek, scriba Goes

JUBILEUM DS. M. KARENS

Op zaterdag 21 september is het 25 jaar geleden dat onze geliefde oud-predikant ds. M. Karens door zijn vader in het ambt van herder en leraar werd bevestigd. Op zondag 22 september zal hij om 10.00 uur en 18.00 uur in Werkendam voorgaan, de gemeente die hij door Gods goedheid ruim 23 jaar heeft gediend. In de morgendienst wordt stilgestaan bij zijn ambtsjubileum. Op zaterdag 21 september (14.00-17.00 uur) is er in ons kerkgebouw gelegenheid (voor gemeenteleden en anderen) om de dominee en zijn vrouw te ontmoeten en te feliciteren.

Kerkenraad Werkendam

JUBILEUM DS. A.B. VAN DER HEIDEN

Op donderdag 26 september is het 40 jaar geleden dat onze oud-herder en -leraar, ds. A.B. van der Heiden, in Enkhuizen werd bevestigd tot predikant. Dit hoopt hij op zaterdag 28 september te herdenken in een dienst die gehouden wordt in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Benthuisen. (Dorpsstraat 63). De dienst begint om 14.30 uur. Na de dienst is er een receptie en is er gelegenheid om ds. en mevrouw Van der Heiden de hand te drukken. Van harte willen wij u uitnodigen om deze herdenkingsdienst en de receptie bij te wonen.

Er is beperkte parkeergelegenheden rondom de kerk. Wij vragen u de aanwijzingen van de parkeerwachters op te volgen.

Kerkenraad Benthuisen,
ds. H.A. van Zetten, preses
J.M. van der Marel, scriba

AANGEPASTE KERKDIENTEN

Op zaterdag 21 september (14.30 uur) wordt in de kerk van de Geref. Gemeente te **Kootwijkerbroek** een aangepaste kerkdienst gehouden voor mensen met een beperking. Voorganger is ds. G. Beens. Het thema van

de preek is: 'Jozef, de zoon van Israël' (Gen. 37:1-11). Iedereen -met of zonder beperking- is welkom.

Op zaterdag **28 september** (14.30 uur) wordt een aangepaste kerkdienst gehouden in de kerk van de Geref. Gemeente te **Kapelle-Biezelinghe**. Ds. J. de Kok spreekt over: 'De apostelen in de gevangenis' (Hand. 5:12-26). Iedereen is welkom.

CATECHISATIE VOOR STUDENTEN IN UTRECHT

Studeer je in Utrecht en woon je in Utrecht? Voor studenten is het mogelijk om de catechisatie in Utrecht te volgen. De catechisaties worden gehouden op maandagavond en beginnen om 20.00 uur. Het is ook mogelijk om de belijdeniscatechisatie te volgen. De eerste catechisatieavond van het seizoen is op maandag 30 september. De catechisaties

worden gehouden in de Nieuwe Westerkerk, Eerste Westerparklaan 19, 3544 VS Utrecht. Meer informatie en aanmelding: wharinck@solcon.nl of scriba@gergemutrecht.nl

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 429,

Het juiste telefoonnummer van de werkgroep "Ouders en familie rondom" is: 06-40225360.

Berichten

ZANGAVONDEN

Heusden - Grote Kerk, zat. 14 sept., 19.30 uur, psalmzangavond met bovenstemgroepen uit Hardinxveld, Bommelerwaard en Waddinxveen, André Nieuwkoop, orgel, leiding ds. C. Hogchem; collecte t.b.v. Stichting Ontmoeting.

Opheusden - Kerk Geref. Gemeente, zat. 21 sept., 19.30 uur, Betuwse Bovenstemgroep, Peter Wildeman, orgel, leiding ds. W. Mouw; collecte t.b.v. Stichting Hulp Vervolgde Christenen.

MARKTEN EN VERKOPINGEN

Apeldoorn - zat. 21 sept., 10.00-15.00 uur, locatie: Jacobus Fruytierschool, Anklaarseweg 71; actiemarkt t.b.v. Dep. Bijzondere Noden, Helpende Handen en ZGG.

Dordrecht - zat. 5 oktober, 10.00-14.30 uur, verkoping door zendingsvereniging LIOBA; locatie: Wartburg college, Prof. Waterinklaan 41, Dordrecht; opbrengst voor zending en kerk Geref. Gemeente Dordrecht.

Geldermalsen - zat. 21 sept., 10.00-11.30 uur, kerk Geref. Gemeente, tweedehandskleding en speelgoedbeurs, t.b.v. bouwfonds.

Scherpenzeel - zat. 28 sept., 10.00-11.30 uur, Sionkerk, Renes 121, verkoop van tweedehands kinderkleding, t.b.v. zendingswerk in Guinee.

Veen - vr. 20 sept., 9.00-16.00 uur, verkoop van tweedehands kleding, locatie: Vermatrac, Veensesteeg 16a; opbrengst t.b.v. evangelisatiewerk Tilburg; info: 0610-325991.

FIETSTOCHT ELSPEET

Op zaterdag 21 september wordt een fietstocht gehouden over de Veluwe. Locatie: Geref. Gemeente, Elspeet, Nachtegaalweg 11. Inschrijven tussen 11.00 en 14.30 uur, volwassene € 4,-, kind € 2,-, max. € 12,- per gezin. Opbrengst voor St. Raise in Malawi.

OPENING SEIZOEN HELPENDE HANDEN

In de kerk van de Geref. Gemeente te Hardinxveld-Giessendam wordt op zaterdag 21 september de openingsbijeenkomst van het seizoen van Helpende Handen gehouden, ds. B. van der Heiden, meditatie, en Euphonia Talenta.

KORT BEGRIIP IN EENVOUDIGE TAAL

Helpende Handen heeft t.b.v. mensen met een verstandelijke beperking of een leerachterstand een eenvoudige versie verzorgd van "Kort Begrip". Er was al een lesmethode beschikbaar voor catechisatie aan jongeren met een verstandelijke beperking. Het nieuwe lesboekje is bedoeld voor de belijdeniscatechisatie en is geschreven door mevrouw L.J. Coppoolse, werkzaam in het speciaal onderwijs en medewerker aan de eerder verschenen catechisatiemethode.

Er is meegelezen door ds. A. Verschuure en ds. A.J. de Waard en de ouderlingen/catecheten: A.E. Brijder (Werkendam), B. Kooij (Dirksland), P. van Vijven (Yerseke) en L.W. van de Vreede (Aagtekerke). Het boekje "Belijdeniscatechisatie - Kort Begrip in eenvoudige taal" is à € 12,50 te bestellen via www.helpendehanden.nl/belijdeniscatechisatie

ONDERNEMERSBIJENKOMST EVCDORDT

Op woensdag 25 september (19.45 uur) organiseert de stichting Evangelisatie Vrienden Classis Dordrecht een ondernemersbijeenkomst bij Hoogwerkerservice te Schelluinen. Dan wordt de miljoenennota, die aangeboden wordt op Prinsjesdag, voor ondernemers toegelicht door M. Fierens, partner bij Visser & Visser Accountants. Ook is er gelegenheid om te netwerken. Aanmelden: www.evcdordt.nl

NAJAARSCONFERENTIE 21+

Er is nog plaats op de najaarsconferentie van de JBGG op 15 en 16 november in Wenum-Wiesel. Het thema is: 'Zonder ons, in ons.' Het gaat over wat de Dordtse Leerregels ons persoonlijk te zeggen hebben.

Meld je aan:

www.jbgg.nl/jongeren/zin-in/conferenties

CD VOOR THEOLOGISCHE SCHOOL

"Hen vlijtig onderwezen", is de titel van de in de Noorderkerk te Rijssen opgenomen cd, waarvan de opbrengst is voor de Theologische School. In verband met de aanhoudende vraag zijn er extra cd's besteld. Te bestellen via: www.noordermännerkoor.nl

EXCURSIE VOGG

De VOGG afd. West houdt op woensdag 18 september (19.30 uur) weer een excursie naar De Stad Klundert. De aanwezigen kunnen een compositie voorspelen op één van beide orgels, waarna Gerben Mourik het gespeelde zal bespreken. Gerben besluit de avond met een improvisatie. Locatie: Molenstraat 33, Klundert. Iedereen is welkom.

HULP BIJ SEKSVERSLAVING

De startdatum voor de mannengroep van De Vluchtheuvel in Amersfoort is niet op donderdag 10 oktober (zoals vermeld in De Saambinder van 22 augustus), maar op dinsdag 24 september.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kerkdiensten

ZONDAG 15 SEPTEMBER 2019

Aagtekerke 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 14.00 uur ds. G.J. Baan; Alblasserdam 9.30 uur ds. A.T. Huijser en 16.30 uur ds. I. Onwe / vert. ds. C. Sonneveld; Alphen a/d Rijn 14.30 uur stud. P.J. de Raaf; Amersfoort 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 10.00 uur ds. J. van Rijswijk; Arnhem 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Barendrecht 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Benthuizen 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. W.A. Zondag; Bodegraven 19.00 uur ds. G.J. Baan; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Verschuure; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 19.15 uur ds. G.W.S. Mulder; Den Haag-Scheveningen 10.00 en 17.00 uur stud. P.J. de Raaf; Deventer 19.00 uur ds. B. Labee; Dinteloord 14.30 uur ds. S. Maljaars; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Dordrecht 19.00 uur ds. H. Brons; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. A.J. de Waard; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. A. Schreuder en 16.30 uur ds. R.A.M. Visser; Enschede 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Enter 9.30 uur ds. S.W. Janse en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 en 15.00 uur ds. M. Karens; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. J. Schipper; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. J. van Rijswijk; Groningen 16.00 uur ds. A.J. de Waard; Haamstede 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur (H.D.) ds. W.J. Karels en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. M.H. Schot en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Hilversum 10.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. P. van Ruitenburg; Hoofddorp 9.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen en 19.00 uur stud. J. Beens; Hoogvliet 16.30 uur ds. J. Driessen; Houten 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur stud. J. Beens; Klaaswaal 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabben-dijke 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Krimpen a/d

IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 9.30 en 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; Leerdam 15.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Leiderdorp 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Lelystad 16.00 uur ds. G. van Manen; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 15.30 uur ds. A. Schreuder; Meliskerke 14.30 uur ds. J. Schipper; Melissant 14.30 uur ds. K. Boeder; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur stud. L. van der Kuijl; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 19.00 uur ds. M. Joosse; Moerkapelle 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Naaldwijk 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuw-Beijerland 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Nieuwerter Aa 15.30 uur ds. P. Mulder; Nieuwerkerk 9.30 en 15.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Nieuwe-Tonge 15.30 uur ds. G. Pater; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur stud. P.C. Vlot; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. M. Karens; Oostburg 10.00 en 15.00 uur stud. L. van der Kuijl; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oosterland 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Oostkapelle 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Oostvoorne 16.00 uur ds. M.H. Schot; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Oude-Tonge 18.00 uur ds. M. Blok; Poortugaal 9.30 uur ds. W. Silfhout en 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Puttershoek 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikerveer 18.30 uur ds. C. Sonneveld; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Rijssen-Zuid 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-Centrum 10.00 en 15.30 uur ds. M. Blok; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenzeel 10.30 uur ds. R.A.M. Visser en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Sint Annaland 14.30 uur ds. P.D. den Haan en 18.30 uur ds. C. Harinck; Sliedrecht 9.30 uur ds. C. Sonneveld en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 18.30 uur ds. A. Schot; Spijkenisse 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. C. Hogchem; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. B. van der Heiden; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. B. Labee en 18.30 uur ds. P. Mulder; Utrecht 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Harinck;

Veenendaal 9.30 uur ds. P. Mulder en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 (H.A.) en 16.00 uur (H.D.) ds. J.B. Zippro; Waarde 14.00 uur (H.D.) ds. D. de Wit; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 10.00 uur (H.D.) ds. G. Heijkamp; Wierden 15.00 uur ds. S.W. Janse; Woerden 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Zoetermeer 19.00 uur ds. M.H. Schot; Zwolle 15.00 uur stud. P.C. Vlot.

DINSDAG 17 SEPTEMBER 2019

Dinteloord 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Elspeet 19.00 uur (herdenkingsdienst) ds. G. van Manen; Herkingen 19.30 uur ds. A. Verschuure; Hilversum 19.45 uur ds. G.J. van Aalst; Hoogeveen 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Kruiningen 19.30 uur (GBS-dienst) ds. E.J. Boudewijn; Meeuwen 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Middelharnis 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Nisse 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Scherpenisse 19.30 uur ds. M. Blok.

WOENSDAG 18 SEPTEMBER 2019

Barendrecht 19.30 uur ds. A. Schot; Berkenwoude 19.30 uur ds. A. Schreuder; De Valk-Wekerom 19.30 uur (GBS-dienst) ds. W.J. Karels; Dordrecht 19.45 uur ds. J.J. van Ekeveld; Ede 19.30 uur ds. M. Joosse; Goudswaard 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Klaaswaal 14.30 uur (huw.bev.) ds. G.J. van Aalst; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur (voor de zending) ds. P. Mulder; Leerdam 19.30 uur ds. G. Beens; Lisse 14.30 uur (huw.bev.) ds. G.J.N. Moens; Nieuwerter Aa 19.30 uur ds. W. Mouw; Nunspeet 14.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Oosterland 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Opperdoes 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Oude-Tonge 19.30 uur ds. J. Schipper; Poortugaal 19.30 uur ds. M. Karens; Puttershoek 19.30 uur ds. A. Verschuure; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder; Rijssen-West 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.30 uur ds. D. de Wit; Uddel 19.30 uur ds. G. van Manen; Wageningen 19.30 uur (voor de zending) ds. C. van Ruitenburg.

DONDERDAG 19 SEPTEMBER 2019

Alblasserdam 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Barneveld-Centrum 14.30 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur (jubileumdienst) ds. W. Silfhout; Genemuiden 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. G. Pater;

Als ik wandel in het midden der benauwdheid, maakt Gij mij levend.

Psalm 138:7

Dit is een klein gedeelte uit de nalatenschap van Davids 'profetisch testament'. Hij prijst in deze psalm de goedertierenheid en waarheid des Heeren. Hij aanschouwt de overwinning van Christus door het geloof en heeft houvast aan de volvoering van het werk Gods. Niet alleen voor Gods Kerk in het algemeen, maar ook persoonlijk voor zijn eigen ziel. Gods volk heeft hier een afwisselend leven. Het is een leven van op en neer; een leven dat gekenmerkt is door droefheid en blijdschap. Soms roemen zij in God, en

dan weer hebben zij een zwijgende mond. Het ene ogenblik kunnen zij door sterke benden dringen, en het andere moment sidderen ze bij het geritsel van een blad. Welk een angsten kunnen hen aangrijpen en welke tegenspoeden kunnen hun deel zijn in dit kommervolle leven. Nu eens in uitwendige wegen en tijdelijke zaken, die hen benauwen, dan ook weer bij inwendige strijd en diepsten des satans, waarin zij komen. Dan zijn er de verbergingen van Gods aangezicht, en de onttrekkingen van het dadelijk licht en leven Gods. Dat alles maakt Gods Kerk menigmaal

moedeloos. Gideon was moedeloos, Simson was moedeloos. Elia heeft het beleefd, ja, het is de zielservaring van al de pelgrims op weg naar het hemelse Jeruzalem. Evenwel: 'Gij verkwikt Uw volk goedertier.' Zij worden verkwikt door de dierbare openingen die God uit Zijn Woord geeft in hun harten, en door de gelovige aanschouwingen en omhelzingen van Vorst Immanuël. Zij worden ook verkwikt door de vertroosting des Heilige Geestes en door de genietingen der eerstelingen uit het hemelse Kanaän. In de woestijn kon Gods volk wel niet alle vruchten uit Kanaän ontvangen, maar zij hebben wel de druiven van Eskol gegeten en de granaatappelen en vijgen die daar groeiden geproefd.

Kootwijkerbroek 13.30 (huw.bev.) en 19.30 uur ds. G. Beens; Naaldwijk 19.45 uur ds. F. Mulder; Nunspeet 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Oostvoorne 19.30 uur ds. L. Blok; Sliedrecht 15.30 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. K. Boeder; Werkendam 14.15 uur (huw.bev.) ds. H.J. Agteresch; Woerden 14.15 uur (huw.bev.) ds. W.A. Zondag.

VRIJDAG 20 SEPTEMBER 2019

Barneveld-Centrum 14.15 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; De Valk-Wekerom 14.30 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; Genemuiden 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. van Manen; Kampen 13.45 (huw.bev.) en 16.30 uur (huw.bev.) ds. D.W. Tuinier; Middelburg-Zuid 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.P. Baaijens; Nieuwdorp 16.00 uur (huw.bev.) ds. A.J. de Waard; Nunspeet 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Puttershoek 16.00 uur (huw.bev.) ds. M.H. Schot; Rijssen-West 14.30 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse.

ZATERDAG 21 SEPTEMBER 2019

Kootwijkerbroek 14.30 uur (aangepaste dienst) ds. G. Beens; Leerdam 15.00 uur (do-vendienst) ds. M.T. Al-Chalabi.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 15 SEPTEMBER 2019

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Randburg geeft met droefheid kennis van het overlijden van haar oud-diaken

Teunis Meyer

op de leeftijd van 81 jaar.

Hij heeft onze gemeente sinds de instituering in 1970 36 jaar met de hem geschenken gaven als diaken mogen dienen, en ook daarna nog enkele jaren als koster. De Heere gedenke de achtergebleven familie. Dat deze roepstem hen tot eeuwig heil zou mogen dienen.

Namens de kerkenraad en gemeente van de Gereformeerde Gemeente Randburg,

J.B. Tijssen, preses
A.L. van Beest, scriba

Langs deze weg wil ik u hartelijk dankzeggen voor de vele blijken van medeleven die ik mocht ontvangen na het overlijden van mijn geliefde zuster

Magelina Jacoba Adriana Lagendijk - Sanderse

Het is mij tot grote steun geweest.

J.M.J. Sanderse

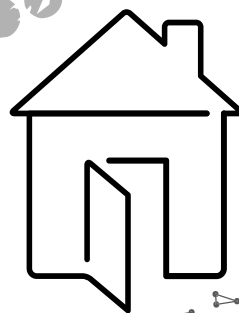
Weesp, september 2019

MARTINIKERK BOLSWARD
Psalmzangavond
M.m.v. Bovenstemsgroep
Wälterswäld & Waddinxveen
Dick Slagman (orgel)
Ds. H. de Greef (meditatie)
D.V. zaterdag 21 september
Aanvang 19.30 uur | Toegang gratis

Koor en Samenzangavond

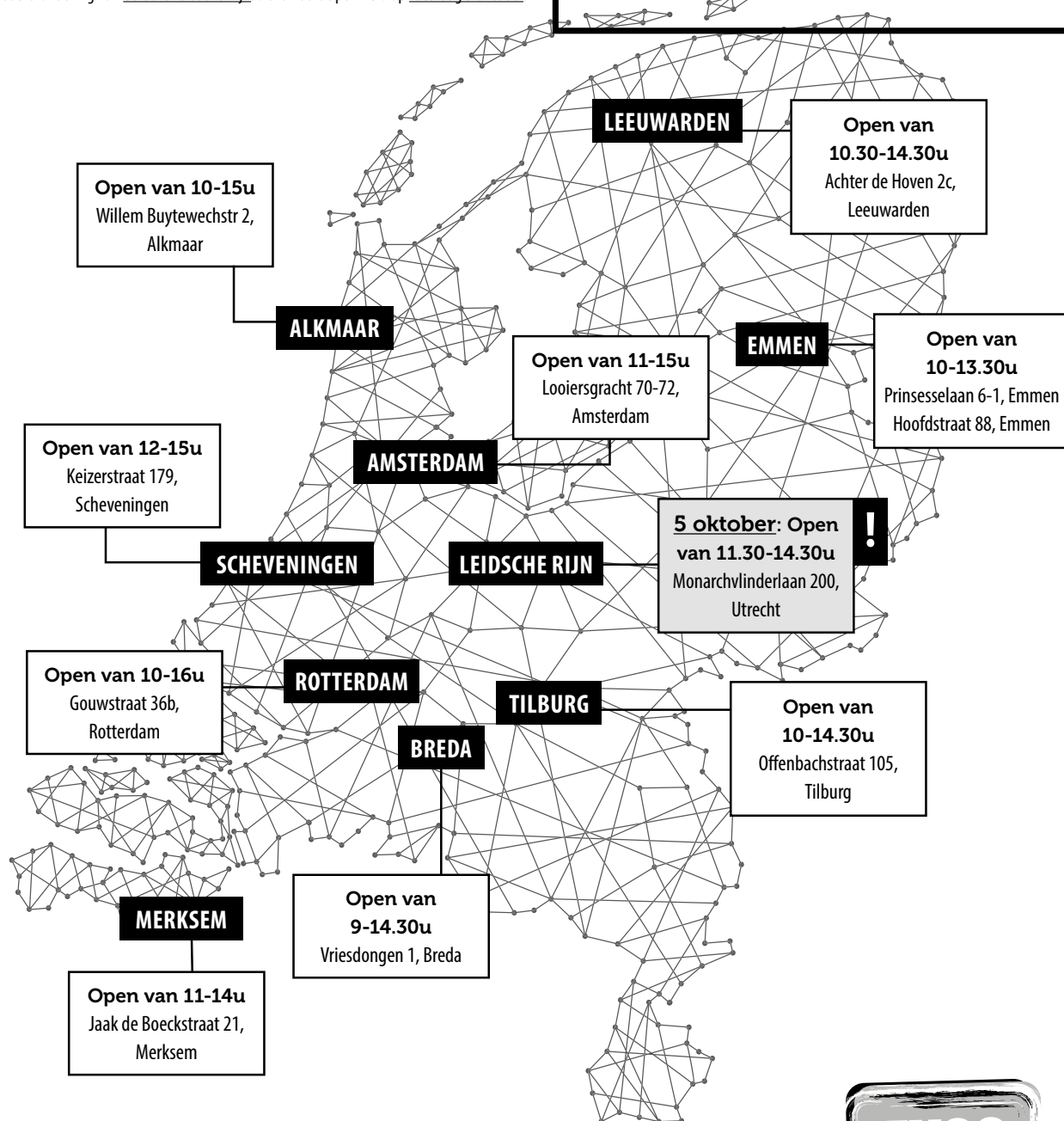
DV 21 september
Maria Magdalenakerk in Goes
Urker Mannenkoor Halleluja
o.l.v. Bert Moll, Orgel: Harry Hamer
Vleugel: Wilbert Marge
Leiding: Evangelist van Setten
Er is een collecte voor een aantal doelen
Aanvang: **19.00 uur** toegang gratis

ZATERDAG 28 SEPTEMBER OP ALLE* EVANGELISATIEPOSTEN

Open Huis 28-9

*Met uitzondering van Utrecht Leidsche Rijn. Deze heeft Open Huis op zaterdag 5 oktober.

>> VOOR MEER INFORMATIE: WWW.EVGG.NL

EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Thema:

Zij, die de zee beraven

**PSALMZANGAVOND
DORDRECHT – GROTE KERK
D.V. Za 14 sept./19.30/gratis
Mannenkoor Ethan Yerseke
zingt mee in de samenhang!
Organist: Pieter Heykoop
Meditatie: Ds. C. van Krimpen
CD-opname**

**D.V. zaterdag 21 september
Verkoop op De Schutse!**

Van 10.00 - 16.00 uur aan de
Coentjesweg 43 in Oud-Vossemeer
Graag nodigen wij u van harte uit!

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

**Hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen**

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out ·
depressie · faalangst · fobie ·
gedragsproblemen · identiteitspro-
blemen · lichamelijke spannings-
klachten · negatief zelfbeeld ·
onzekerheid · opvoedingsproble-
men · paniek · piekeren · PDD-
NOS · relatieproblemen · slaap-
problemen · somberheid · span-
ning · stress · syndroom van
Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

✓ **HULPVERLENING**
o.a. somberheid, gezin of relatie, rouw,
angst, trauma, seksueel misbruik

✓ **COACHING**
o.a. burnout, zelfbeeld, grenzen
AD(H)D, narcisme, identiteitsontwikke-
ling

✓ **TRAINING**
o.a. DISC. Houd me vast, KIDS,
weerbaarheid, negatief zelfbeeld

✓ **TOERUSTING**
o.a. kerkenraden, verenigingen,
onderwijs, zorg, bedrijven

010- 7 411 411 info@praktijkdenuij.nl
www.praktijkdenuij.nl

Vanuit de aanvullende verzekering worden u en uw kinderen veelal gedeeltelijk vergoed door de ziektekostenverzekeraars en ProLife.
De praktijk is vrijgesteld van de eigen bijdrage.

Nieuwerkerk aan den IJssel – Barneveld – Yerseke

Beleef de nazomer en herfst aan zee!

Te huur: nieuw chalet met tuinhuis, 6 p,
3 slpk, met alle gemakken: o.a. combi-
magnetron, vaatwasser, in iedere kamer
cv. Toilet en bedden op seniorenhoogte,
kinderbedje en kinderstoel. Voor een
heerlijke strandvakantie in Zeeland,
bij Zoutelande, 10 min. lopen van het
zonnige zuiderstrand. Gelegen op park
met o.a. recreatieteam, binnen- en
buitenspeeltuin. Nog vrij: v.a. 19/9 - 27-9,
4/10 - 19/10. Bel 06-34784437 of
www.zeeuwshuisjeachterdeduinen.nl

Ideaal! Wij komen langs met onze bus
vol vloerstalen. Gespecialiseerd in
**het leveren & vakkundig leggen van
hoogwaardige PVC vloeren.**

DE VLOERENKONING.NL 06-19557166

Boekhandel

De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

**ICHTHUS
UITVAARTZORG**

Uitvaartleider
Sjaak Janssen

Uitvaartleider
Gert van der Vliet

☎ 085 023 97 90
🌐 www.ichthusuitvaartzorg.nl

www.villaweijpoort.nl

Bijeenkomsten, zakelijk en privé.
Nieuwerbrug, Midden in het Groene Hart
van Holland. Laat u verrassen!

Geeft u leiding op een vereniging?

Heeft u last van spanning bij spreken voor
een groep? Wilt u voor spanning verminderen?
Geef u op voor de trainingsdag **Met meer
vertrouwen voor de groep.**

Deze trainingsdag geeft een goede basis om
aan de slag te gaan als leidinggevende.

Wilt u meer informatie?

**Baij
Melis**

training & coaching
www.baaijmelis.nl
info@baaijmelis.nl
0621 479 212

Hoornbeek
Leren voor het leven

Symposium lectoraat
"Vorming vanuit de Bron"

Voor in de agenda

Datum: Deo volente woensdag 20 november 2019
Locatie: Kapel, Hoornbeek College Amersfoort
Tijd: 14.00 uur tot 16.30 uur

Meer informatie volgt.

www.hoornbeek.nl/lectorat

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkorgels

Stolk Orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijkje Nederhemert Nrd. Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

begrafenisverzorging Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begrafeniszorgingdenhollander.nl

Omdat de route niet altijd makkelijk is

Kom eens langs voor een gratis kennismakingsgesprek, wij zijn specialist in **jongenshulpverlening**.

OUTBACKEXPLORERS
...laat relaties weer lopen!

Driebergen • Kootwijkerbroek • Rouveen • Yerseke • Zevenhuizen (ZH)
Kijk op www.outbackexplorers.nl

www.deroeboeken.nl
Vanaf NU al uw bestellingen
GRATIS verzonden (binnen Ned.)

sinds 1973

VAN MANEN
meesterlijke interieurs

kerkbanken | kerkstoelen | kansels
bankstoffering | doopvonts | lessenaars
collectezakken | liturgieborden

www.meesterlijke-interieurs.nl

Begrafenisonderneming

Treur

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begrafenisondernemingtreur.nl

www.begrafenisondernemingtreur.nl

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Uw huwelijk en gezin veel waard?
Bouw nu het kan! Neem tijd om (samen) te genieten en tot rust te komen. Blijf in gesprek. Geef aandacht wat het waard is! Elke maand retraites, verbindende wandelingen, in een ontspannen sfeer. Groepen: vraag naar de mogelijkheden. Info en opgave: www.hartelijkverbonden.nl

Reformatoische vereniging voor ouders bij wie tijdens de zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden

telefoon 06-49 49 94 99

In de knop gebroken

www.indeknopgebroken.nl

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan
Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2EO
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

ELSKE WAARHEEN?

WE HEBBEN NIET ZO ERG LANG IN DIE STAD GEWOOND EN EIGENLIJK WIL IK ER NIET VEEL MEER OVER DENKEN, WANT HET WAS HELEMAAL GEEN LEUKE TIJD.

Het was een nare straat met bijna allemaal pakhuizen. Leuke burenheden hadden we niet. Op school was het wel fijn, maar toch heel anders dan op de vorige school, want hier vonden ze het raar dat papa een draaiorgel had en ze vonden dat wij in een achterbuurtstraat woonden.

Mirjam was mijn beste vriendin, maar echt leuk was het ook niet, want van haar moeder mocht ik niet meer bij haar komen en zij mocht ook niet bij ons komen. Maar het allerergste was, papa ging 's avonds naar 'de Pul'. Dat was het café op de hoek van de straat. Ik lag dan al op bed en soms kwam papa dronken thuis. Daar wil ik ook niet meer aan denken. Het is gelukkig allemaal voorbij! Hoe dat gekomen is? Nou, dat zal ik ook vertellen.

Vorig jaar, in de krokusvakantie, bestond het dorp waar we nu wonen vijfhonderd jaar. Papa was uitgenodigd met het draaiorgel en omdat ik vakantie had, kon ik mee. Gelukkig maar, anders was het allemaal niet gebeurd. Maar opa zei: 'Dit moest gebeuren, daar zorgde de Heere voor'. Het regende die morgen heel erg. De mensen kwamen niet naar buiten om geld in het centenbakje te doen en daarom gingen papa en ik maar langs de deuren. Toen kwam ik bij een heel aardige mevrouw, die vroeg of we iets wilden drinken. Dat wilden we best wel, want die regen en die kou, brrr. We mochten in de kamer komen en daar lag een meisje op bed. Heleen Hofman! We konden meteen goed met elkaar opschieten. Ze was al een poos ziek en toen spraken we af dat we met elkaar zouden gaan schrijven.

Echo

Wat mooi, die oude, overdekte waterput naast de Grote Kerk in Veere. Het regenwater van het kerkdak werd hier vroeger bewaard voor het wassen van de wol.

Nu kijk je in een lege bak en je hoort twee keer je eigen stem. Altijd een leuk spelletje. 'Woef... oef'. 'Pauw... auw'. Het geluid weerkaatst tegen de bodem en het laatste stukje komt terug. Misschien hoorde je op vakantie in het buitenland weleens de weerklank van de bergen.

Jongens en meisjes kwamen naar de eerste catechisatieles. Het begon buiten, bij de waterput. Ze moesten het woord van de ouderling nazeggen en luisteren naar de echo. Boven de put klonk het: 'Leven... even', en: 'Sterven... erven'.

Je raadt al welk lesje die avond aan de beurt was. Vraag 1 van de catechismus: de enige troost. De echo legde het uit: het leven is maar even. In sprookjes leven ze lang en gelukkig, maar jij en ik, wij vliegen daarheen. En sterven, wat is dat? Gods kinderen gaan na hun zalig sterven eeuwig erven. Zó leven en sterven, dat is de éne troost, besloot de ouderling. De eerste les was voorbij. Twee woorden waren genoeg geweest.

Echo betekent ook: je krijgt terug wat je zelf geeft. Als jij positief omgaat met je klasgenoten, merk je dat ze jou ook waarderen. Wie vrienden wil krijgen, moet zelf vriendelijk zijn (tip voor elke dag), lees Spreuken 18:24.

Soms merkt de dominee tijdens de preek of op catechisatie: wat luistert die jongen, dat meisje aandachtig! De woorden worden ingedronken als water. De boodschap past blijkbaar precies bij hem of haar. Zij denken: hoe wéét die dominee dat toch? Maar de dominee dankt de Heere voor de weerklank die er was.

De echo galmt na, soms levenslang. Mijn Woord zal niet ledig tot Mij wederkeren (Jesaja 55).

Ds. Labeë over:

Onderwaardering van de Heilige Doop

Wordt het sacrament van de Heilige Doop niet onderschat?

Uiterlijk

De vraagsteller heeft met name wat waarnemingen opgeschreven die erop zouden kunnen wijzen dat er (te) weinig aandacht is voor dit teken en zegel, door God ingezet. Bij het Heilig Avondmaal is er een voorbereidingspreek (en -week). Soms ook nog een door-de-weekse kerkdienst of gemeenteavond. De hele zondag staat in het teken van de bediening en nabetrachting. Soms is er na de bediening van de Heilige Doop zelfs een preek, die helemaal losstaat van de Doopbediening of volgt er een Catechismuspreek. Is dat wel in evenwicht? Of - oppert de vraagsteller - zou dat zelfs één van de oorzaken kunnen zijn van het verlaten van de gemeente(kring) en het terechtkomen bij de geloofsdoop?

Allereerst is het goed om erop te wijzen dat het Heilig Avondmaal in de grote(re) gemeenten waarschijnlijk minder vaak wordt bediend dan de Heilige Doop. In de gemeente die ondergetekende dienen mag, wordt het eerste sacrament drie-maal bediend en het tweede elke maand! Vervolgens, we kennen geen voorbereidingspreek maar wel een doopzitting, waarin (als het goed is) niet alleen gesproken wordt over de praktische gang van zaken, maar zeker ook over de betekenis van de Heilige Doop en met name de drie doopvragen die aan de ouders gesteld

zullen worden. Daarmee krijgt de noodzakelijke voorbereiding een begin met de verwachting dat de ouders ermee bezig zullen zijn. In verschillende gemeenten komt de Heilige Doop en het formulier om dit sacrament te bedienen aan de orde tijdens gemeenteavonden. Zullen ambtsdragers en ouders 'Van kind tot kind. Ons doopformulier' van onze hoofdredacteur blijven lezen? En met de behandeling van de Heidelbergse Catechismus komt in zondag

25, 26 en 27 dit sacrament aan de orde. We kunnen het hele kerkelijke leven niet overzien, maar we vermoeden dat er in de prediking na de bediening van de Heilige Doop altijd lijnen naar het sacrament worden getrokken. Regelmatig wordt er een gehele preek gehouden, dicht bij de bediening van dit teken en zegel. Juist in het kerkelijk jaar kunnen we ons niet voorstellen dat er geen aandacht is voor bijvoorbeeld de doop van Johannes de Doper en van de Zaligmaker in de Jordaan, de kamerling of de gedoopte stokbewaarder en zijn huis. Mensen die gaan dwalen ten aanzien van de kinderdoop of wegzwerfen bij de gemeente waarin de Heere hen bracht, dragen - ons inziens onterecht - dit soort zaken aan. Maar te vrezen valt dat ze wezenlijk andere ideeën hebben over de Heilige Doop dan Schrift en belijdenis.

Wezenlijk

Tegelijk mag wel de vraag gesteld worden of *onder ons* de bediening van de Heilige Doop door doopouders niet begeerd wordt uit 'gewoonte' of 'bijgelovigheid'. We dopen onze kinderen toch niet 'omdat het nu eenmaal hoort' of omdat we heimelijk menen dat daarmee 'zonden worden afgewassen'? En waarom wordt er niet méér gehoord over de versterking van het geloof van Gods kinderen onder de bediening van dit sacrament? Zoals HC vraag 69 dat bedoelt. In dat opzicht wordt - naar we vrezen - de Heilige Doop onderschat. Het is ook één van de redenen dat onlangs het mooie boekje 'Ziedaar water, de betekenis van de Heilige Doop' verscheen. Daarin wordt op eenvoudige wijze op tal van zaken gewezen. Wat is het een mooi gebaar als een grootouder of familielid dit of een ander boek(je) schenkt over de Heilige Doop bij een kraambezoek.

De Heere geve veel worstelingen voor het zaad van de gemeente. We geven daarbij nog iets door van ds. Ralph Erskine (1685-1752) die uit zijn twee huwelijken in totaal veertien kinderen ontving, waarvan er acht (!) jong zijn gestorven. We lezen in zijn dagboek bij het ziek- en sterfbed van een zontje: 'Vannacht en vanmorgen kreeg ik genade om Gods soevereiniteit te billijken, dat Hij vrij was om te verdoemen; en toch, daar Hij meer eer zou verkrijgen met het te verlossen door Christus, mocht ik pleiten of Hij het kind wilde aannemen en hem tot een parel aan de Middelaarskroon wilde maken.'

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labeë of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

